

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2861/2022
30.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Булатовић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Татјана Симовић, адвокат из ..., ради издржавања деце, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 184/21 од 16.04.2021. године, у седници одржаној 30.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против става првог и обавезујућег дела става другог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 184/21 од 16.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П2 89/2018 од 11.12.2020. године, ставом првим изреке, одлучено је да се малолетна деца парничних странака ВВ, рођен ...2005. године у ..., ГГ, рођен ...2009. године у ... и ДД, рођен ...2011. године у ..., поверавају мајци АА, која ће самостално вршити родитељско право. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев за издржавање мал. ВВ, ГГ и ДД, па је обавезан тужени да на име свог доприноса за њихово издржавање плаћа месечно износ од по 10.000,00 динара за свако дете, укупно 30.000,00 динара, сваког 01.-10.-ог у месецу за текући месец, почев од дана подношења тужбе 24.01.2018. године па убудуће док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени, путем поштанске упутнице законској заступници мал.деце АА. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев за издржавање мал. ВВ, ГГ и ДД, у делу у ком је тужилца тражила да тужени на име свог доприноса за њихово издржавање плаћа месечно износ од по 15.000,00 динара, као разлику од траженог износа од укупно 45.000,00 динара месечно до досуђеног износа од 30.000,00 динара месечно за сва три детета и то сваког 01.-10.-ог у месецу за текући месец почев од 24.01.2018. године. Ставом четвртим изреке, уређен је начин одржавања личних односа мал. деце са туженим, тако што ће се исти одвијати на следећи начин: отац ће преузимати и враћати мал. децу испред зграде у којој они живе са мајком, сваког другог викенда од петка у 19,00 часова до понедељка у 20,00 часова; у седмици када мал. деца иду у преподневну школску смену, средом од 17,00 до 19,00 часова; сваки други државни и верски празник у складу са Законом о државним и другим празницима, тако што ће отац преузимати децу дан пред празник у 19,00 часова а враћати последњег дана празника у 20,00 часова; дан очеве крсне славе

09. јануар деца ће проводити са оцем, а дан мајчине крсне славе 06. мај са мајком; у парним годинама прву половину зимског распуста деца ће проводити са мајком, а другу половину зимског распуста са оцем, у непарној години обрнуто, па даље наизменично у складу са Правилником образовно-васпитног рада основних школа за текућу школску годину; током лета другу и трећу седмицу августа месеца деца ће проводити са оцем, а са мајком другу и трећу седмицу јула месеца. Ставом петим изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици тако што је забрањено туженом да на било који начин узнемирава тужиљу и наложено му је да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство тужиље. Ставом шестим изреке, одлучено је да је мера заштите од насиља у породици одређена на период од годину дана од доношења пресуде 11.12.2020. године, с тим да се иста може продужавати све док не престану разлози због којих је одређена. Ставом седмим изреке, одлучено је да жалба на пресуду не задржава извршење мере заштите од насиља у породици из става петог и шестог. Ставом осмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж2 184/21 од 16.04.2021. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Трећег основног суда у Београду П2 89/18 од 11.12.2020. године, у делу става другог изреке, којим је тужени обавезан да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ, ГГ и ДД, плаћа месечно износ од по 10.000,00 динара за свако дете, укупно 30.000,00 динара, сваког 01.-10.-ог у месецу за текући месец за период почев од дана подношења тужбе 24.01.2018. године до 05.06.2018. године и за период почев од 16.04.2021. године па убудуће, док за то постоје законски услови или док се та одлука не измени, путем поштанске упутнице законској заступници мал. деце АА. Ставом другим изреке, приначена је пресуда Трећег основног суда у Београду П2 89/18 од 11.12.2020. године, у преосталом делу става другог изреке, тако што је тужени обавезан да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ, ГГ и ДД, за период почев од 06.06.2018. године до 15.04.2021. године, плаћа месечно износ од по 5.000,00 динара за свако дете, сваког 01.-10.-ог у месецу за текући месец путем поштанске упутнице законској заступници мал. деце АА, а одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се тужени обавезе да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ, ГГ и ДД за тај период плаћа месечно преко досуђеног износа од по 5.000,00 динара за свако дете, до траженог износа од по 10.000,00 динара за свако дете. Ставом трећим изреке, укинута је пресуда Трећег основног суда у Београду П2 89/18 од 11.12.2020. године у ставовима петом, шестом и осмом изреке и у том делу је предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, става првог и обавезујућег дела става другог изреке, тужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права и предложио да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), ревизија је увек дозвољена ако је то посебним законом прописано.

Породични закон, у одредби члана 208., прописује да је ревизија увек дозвољена у поступцима у вези са породичним односима, осим ако овим законом није другачије одређено.

Пошто је посебним законом (Породичним законом), прописано да је ревизија увек дозвољена у поступцима у вези са породичним односима, што је овде случај, следи да је одлучивање о посебној ревизији туженог сувишно.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, у вези одредбе члана 202. Породичног закона и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом туженог се не указује на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су у ванбрачној заједници биле почев од 2001. године, па до ...2017. године, када је тужени од тужиље тражио да напусти стан јер не жели више да живи са њом, па је тада тужиља, са децом напустила стан у коме су до тада живели и сада, са децом, живи као подстанар у изнајмљеном стану за који закупнину плаћа 200 евра месечно. Током ванбрачне заједнице, добили су троје деце, синове, ВВ рођеног ...2005. године, ГГ рођеног ...2009. године у ... и ДД рођеног ...2011. године у ...у, који су поверени тужиљи, као мајци, да самостално врши родитељско право. Тужиља је рођена 1979.године, завршила је гимназију и започела студирање на ... факултету који није завршила, није запослена, а издржава се давањем часова ..., ... и ..., тако да може да заради око 80.000,00 динара месечно. Тужени је рођен 1982.године, по струци је ... техничар запослен у предузећу "ЂЂ" д.о.о. ..., као магационер, где зарађује месечно 38.000,00 динара, а станује са родитељима у двособном стану у ..., чији је власник његов отац. Деца су здрава, тренирају фудбал, тако што месечна чланарина за ГГ и ДД износи по 4.000,00 динара, док ВВ не плаћа чланарину јер је талентовани стипендиста. За издржавање деце месечно је потребно око 25.000,00 динара. У време пресуђења, минимална сума издржавања коју прописује министарство надлежно за породичну и социјалну заштиту износи 27.046,00 динара. Правноснажним решењем П2 89/18 од 04.06.2018. године, првостепени суд је одредио привремену меру тако што је туженог обавезао да на име свог доприноса за издржавање мал.деце, која су поверена мајци на самостално вршење родитељског права, плаћа месечно износ од по 5.000,00 динара за свако дете, укупно 15.000,00 динара, сваког 01.-10.-ог у месецу за текући месец, почев од 06.06.2018. године па убудуће.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право обавезивањем туженог да доприноси издржавању мал. деце месечним износима од по 10.000,00 динара за свако дете.

Одредбом члана 154. став 1. Породичног закона, прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља. Садржина родитељског права прописана је у

одредби члана 68.истог Закона, тако што родитељи имају право и дужност да се старају о детету (став 1.).Старање о детету обухвата: чување, подизање, васпитање, образовање, заступање, издржавање, те управљање и располагање имовином детета (став 2.). Издржавање детета је право и дужност родитеља, на основу одредбе члана 73. Породичног закона. Критеријуми одређивања издржавања прописани су одредбом члана 160. Породичног закона, тако што се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.). Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.). Минимална сума издржавања представља суму коју, као накнаду за храњенике, односно за лица на породичном смештају периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом (став 4.).

У конкретном случају, нижестепени судови су, правилном применом одредбе члана 160. Породичног закона, туженог обавезали да доприноси издржавању мал.деце износима од по 10.000,00 динара месечно за свако дете, имајући у виду да је за њихово издржавање потребно по 25.000,00 динара месечно и да тужени нема обавезу да издржава друга лица. Досуђеним износима задовољавају се основне – егзистенцијалне потребе мал.деце, док ће преостала средства за подмирење њихових потреба обезбедити мајка – тужилца, која је такође дужна да доприноси њиховом издржавању, што је и до сада чинила, како финансијским средствима, тако и свакодневном бригом и родитељским старањем.

Неосновани су наводи ревизије туженог о погрешној примени материјалног права досуђивањем вишег износа на име издржавања деце јер је одредбом члана 162. став 2. Породичног закона прописано да ако се одређује у проценту од редовних месечних новчаних примања од дужника издржавању (зарада, накнада зараде, пензија, ауторски хонорар итд), висина издржавања, по правилу, не може бити мања од 15%, нити већа од 50% редовних месечних новчаних примања дужника издржавања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање. Супротно тим наводима ревизије ревидента, у конкретном случају висина издржавања није одређена у проценту већ у новцу, како се по правилу и одређује, на основу одредбе члана 161. став 1. Породичног закона. То што тужени месечно зарађује 38.000,00 динара, не значи да његова обавеза да доприноси издржавању мал. деце треба да буде у сразмери са износом његове зараде. Супротно томе, тужени би био дужан да доприноси издржавању мал. деце и да је незапослен, јер је издржавање детета дужност родитеља тако што су родитељи дужни да деци обезбеде новчана средства за подмиривање њихових егзистенцијалних потреба, уз смањење својих личних расхода.

Наводима ревизије туженог о томе да тужилца прима месечни дечији додатак у износу од 10.000,00 динара, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде, јер је износ којим је он обавезан да доприноси издржавању мал.деце нижи од 1/2 њихових утврђених месечних потреба за издржавање (25.000,00 динара) и нижи од 1/2 минималне суме издржавања (27.046,00 динара), што значи да свакако претежни део

обавезе издржавања деце сноси мајка, која се, иако зарађује више од туженог, о деци свакодневно стара.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**